

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Cel, zakres i podstawowe założenia pracy	9
2. Literatura przedmiotu	20

ROZDZIAŁ I

Metodologia	23
1. Onomastykony miejskie a etymologia i motywacja	23
1.1. Typy motywacji	27
2. Onomastykony a znaczenie	32
3. Triada semiotyczna Ch.S. Peirce'a	33
4. Realnoznaczeniowość i konwencja	48
4.1. Poznań a wzorce innych miast	50
4.2. Od nazw realnoznaczeniowych do konwencjonalnych	55
4.3. Tęsknota za znaczeniem realnym	62
5. Intertekstualny charakter onomastykonów	64
6. Kategoria swój/obcy	67

ROZDZIAŁ II

Rozwój onomastykonów	75
1. W kierunku teorii onomastykonów	75
2. Czynniki wspierające rozwój onomastykonów	83
2.1. Potrzeba uporządkowania	83
2.2. Względy pragmatyczne	87
2.3. Dydaktyczny charakter tekstu miejskiego	90
3. Rola aktantów w Poznaniu	93
3.1. Obserwatorium astronomiczne	95
3.2. Lotnisko	98
3.3. Wojsko	99
3.4. Uniwersytet	100
3.5. Inne	100

ROZDZIAŁ III

Onomastykony realnoznaczeniowe	102
1. Onomastykony motywowane nazwami geograficznymi	102
1.1. Nazwy kierunkowe	102
1.2. Nazwy utworzone przez przejęcie nazwy miejscowej	104
1.3. Nazwy utworzone na podstawie innych nazw geograficznych	104
2. Nazwy topograficzne	105
3. Nazwy od nazw osobowych	106
3.1. Nazwy motywowane pochodzeniem etnicznym ich mieszkańców	106
3.2. Nazwy motywowane nazwami osobowymi właścicieli parceli lub budynków	107
3.3. Nazwy motywowane nazwami osobowymi budowniczych lub fundatorów dróg	108
4. Nazwy motywowane przyrodą ożywioną	108
5. Nazwy kulturowe	109
5.1. Średniowieczne nazwy odzawodowe, w tym od dawnych osad służebnych	109
5.2. Nazwy związane z gospodarczym rozwojem nowożytnego miasta	110
5.3. Nowe nazwy komercyjne	111

ROZDZIAŁ IV

Onomastykony konwencjonalne	114
1. Polityka historyczna państwa	114
1.1. Władza polityczna i wojskowa	114
1.2. Zasłużone postacie	121
1.3. Wydarzenia historyczne	127
2. Polityka geograficzna państwa	128
2.1. Upamiętnianie narodowej geografii: choronimy, hydronimy, oronimy, ojkonimy	129
2.1.1. Choronimy	129
2.1.2. Hydronimy	131
2.1.3. Oronimy	132
2.1.4. Ojkonimy	133
2.2. Honorowanie sojuszników i przyjaciół: państwa	144
2.3. Obce nazwy geograficzne: regiony i miasta	146
2.4. Nazwy słowiańskie	148
3. Polityka kulturalna państwa	153
3.1. Onomastykony literackie	153
3.2. Onomastykony mitologiczne i astrologiczne	158
3.3. Onomastykony motywowane imionami	160
4. Onomastykony motywowane przyrodą i krajobrazem	164
4.1. Cechy krajobrazu	164

4.2. Minerale i kamienie szlachetne	164
4.3. Przyroda ozywiona	165
5. Onomastykone nawiązujące do pracy i zawodów	167
6. Onomastykone metaforyczne	169

ROZDZIAŁ V

Transformacje onomastykonów	171
1. Nazwy wiejskie a „wiejskie”	171
2. Procesy inkorporacyjne	173
2.1. Przyłączenie Górczyna (1900)	174
2.2. Przyłączenie Głównej (1925)	176
2.3. Przyłączenie Piątkowa i północno-wschodniej części Podolan (1973)	176
2.4. Przyłączenie Plewisk (1987)	178
2.5. Modele renomacyjne onomastykonów	179
3. Zmiana języka onomastykonów	181
3.1. Onomastykone miejskie a techniki przekładowe	190
4. Zmiany ustroju politycznego	192

ROZDZIAŁ VI

Zjawiska pograniczne	193
1. Nazwy „pionierskie”, czyli testowanie granic	193
2. Nazwy „odwrócone”, czyli przekraczanie granic	196
 Podsumowanie	 199
 Bibliografia	 205